

מי ומה בחוברת

צביה לובטקין-צוקרמן ז"ל

- עם פטירתה אנו מביאים בזה פרקים מדבריה משנת עלייתה ארצה (1946), בהם היא מגוללת את אשר ראתה ואת אשר עבר עליה בימים האחרונים של המרד בגיטו וארשה.

חקר

- יהודה כאוואר, ראש המכון ליהדות זמננו באוניברסיטה העברית בירושלים, בוחן תוך עדכון על סמך תיעוד חדש שהותר לפירסום בלונדון, את הרקע לשליחותו של יואל בראנד בהונגריה עם הצעת העיסקה הגרמנית, "משאיות תמורת דם", תוך הגשת ראייה שיש בה מהשוני לגבי המקובל על פרשה זו.
- ישעיהו ילינק, מאוניברסיטת חיפה, העוסק בחקירת קורותיה של יהדות קרואטיה בשואה, מקדיש הפעם את מחקרו לגורלם של הסרבים, היהודים והצוענים תחת שלטונה של ממשלת-הבובות של "קרואטיה החופשית".
- חיים גנזי, מאוניברסיטת בר-אילן, מסכם ומנתח את מדיניות-ההגירה של ארצות-הברית בשנים הגורליות ואת השפעתה על הצלחם של יהודים מאירופה הכבושה בידי הנאצים.
- דב לוי, מהמכון ליהדות זמננו באוניברסיטה העברית בירושלים, שהכין מחקר מקיף על היהודים בארצות הבאלטיות תחת השלטון הסובייטי, מתרכז כאן ביהדות ליטא בשנים 1940–1941, תוך עיון במסמכים סובייטיים רשמיים.
- ישראל ביאלוסטוצקי סוקר את החיים בגיטו היהודי בלודז' תחת הכיבוש הנאצי, את השלבים בחיסולו ואת גורלם של היהודים לאחר חיסולו.

עיון

- אברהם קורמן ויעקב רבי משתפים עצמם בחילופי-הדעות הנוקבים על מסתו של אלכסנדר דונט שהתפרסמה על דפי כתב-העת שלנו ועוררה עניין רב בנושאים שהיא העלתה.
- חיים שצקר מגיש את הערכתו לגבי המקובל במערכת החינוך בישראל בהקניית מודעות השואה וזה תוך הסתייגויות וביקורת והצעת גישה המומלצת על-ידו.

עדויות

- פרדריק ואן אויגן, מחסידי אומות העולם בהולנד, מספר על פועלו במסגרת הסיוע ליהודים והצלחם בתקופת הכיבוש של מולדתו בימי מלחמת-העולם השנייה.
- מריה יחיאלי, מקיבוץ ניר-דוד, נמנתה על אנשי התנועה החלוצית והשומרית שנאבקו על קיומם בתקופת השואה בברית-המועצות. כאן היא מגוללת, על סמך רשימותיה מאותן שנים, את אשר עבר עליה בהימלטה מרובנה עיר-הולדתה שבפולין וכליאתה בבת-סוהר ובמחנות סובייטיים.

ספרים

- בנימין אקשטיין מוכיח, מתוך קריאה בספרים שהופיעו בגרמנית ועל-סמך בירורים שערך באוסטריה, שאוכלוסיית ארץ זו ידעה כל הזמן על השמדת היהודים על אדמתה.